

РЕШЕНИЕ

№ 7730

гр. София, 15.12.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 12 състав, в публично заседание на 14.11.2022 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Наталия Ангелова

при участието на секретаря Цонка Вретенарова и при участието на прокурора Тони Петрова, като разгледа дело номер **9553** по описа за **2022** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производство е по реда на чл. 145 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс вр. чл. 45в от Закона за убежището и бежанците /ЗУБ/.

Образувано по жалба на Ш. Ел А., гражданин на Л., ЛНЧ 10023500164, срещу Решение № РПТЗ-31/14.09.2022 г. на председателя на Държавната Агенция за бежанците (ДАБ) при МС, с което е постановено настаняването му в помещение от затворен тип (ПЗТ) на основание чл. 45в, ал. 1 от ЗУБ до окончателното приключване на производството му за предоставяне на международна закрила.

Жалбоподателят твърди, че принадлежи към уязвима група поради наличието на психично разстройство, като това не е било обсъдено от административния орган при постановяване на мярката. Твърди, че представените доказателства не са достатъчни за обосноваване на извод, че Ш. Ел А. представлява заплахата за националната сигурност и/или обществения ред.

В съдебно заседание жалбоподателят лично и чрез пълномощника си адв. И. поддържа жалбата си. В ход по същество жалбоподателят претендира основателността ѝ, претендира, че за има нужда от медицински грижи, има конфликт с останалите настанени. В ход по същество и в писмена защита адв. И. претендира основателност на жалбата, като на първо място изтъква довод, че лицето принадлежи към уязвима група, но такава преценка не е направена, по преписката се съдържали достатъчно данни за шизофрено разстройство, с давност от 2015г., удостоверено от психиатър. Поради условията в центъра, било невъзможно да следва терапия на лечение. Според адвокатката независимо от наличието или липсата на досъдебни

производства, за извода за заплаха за националната сигурност, компетентен бил ДАНС, но с писмо от 28 септември, което било последващо, счита, че жалбоподателят не представлява заплаха за националната сигурност.

В писмена защита адв. И. се позовава на противоречие на оспореното решение с изискванията по чл.45в, ал. , вр. чл.45б, ал.1, т.3 ЗУБ - настаняването се извършва след преценка за принадлежността на лицето към уязвима група. Позовава се пар.1, т.17 ДР на ЗУБ, относно определянето на лица от уязвима група, позовава се на данни за него, в това число на медицинска документация. Квалификацията на ГДНП, че срещу жалбоподателя са започнали производства за престъплението измама , не било достатъчно основание за квалифицирането му като заплаха за националната сигурност и/или обществения ред до степен, че да се наложи мярка лишаване от правото на свобода. Излага правни съображения по чл.6, ал.2 от Европейската конвенция за защита на правата на човека и основаните свободи, както и за приложимост на презумпцията за невиновност по отношение на него. Изтъква също, че органите на Прокуратурата, под чието ръководство работи ГДНП, разполагали с възможността по чл.63, ал.1 НПК за задържане под стража,за целите на евентуална екстрадиция, ако такава е поискана от друга държава. задържането в ПЗТ, не можело да обслужва елите на други производства и не следвало да играе ролята на превенция по смисъла на мерките за неотклонение. За пълнота адвокат И. посочва правомощията на ДАНС по чл.4, ал.1 от Закона за ДАНС, въз основа на която разпоредба счита, че компетентен орган, който дава становища по отношение на наличието на заплаха за националната сигурност и обществения ред е именно ДАНС. В процесният случай ДАНС счита, че жалбоподателят не представлява такава заплаха,, а предвид датата на писменото становище на агенцията, - 27.09.2022г., нямало как да се приеме, че ДАНС е съобщила фактите и обстоятелствата, които Главна дирекция „Национална полиция“ е обективирала в писмото от 22.08.2022г.

По тези съображения адв. И. иска от съда да отмени оспореното съдебно решение като незаконосъобразно поради необосноваността му и издаването му при съществено нарушение на административно-производствените правила, в нарушение на материалния закон, като постанови незабавното освобождаване на жалбоподателя.

Ответникът по жалбата - председателят на Държавната агенция за бежанците, чрез процесуалния си представител юрк. Н. иска от съда жалбата да бъде отхвърлена като неоснователна, счита, че настаняването на жалбоподателя в център от отворен тип било нецелесъобразно, тъй като представлявал заплаха за националната сигурност изтъква и довод - с оглед възможността за лицето от укриване. Претендира юрисконсултско възнаграждение.

Софийска градска прокуратура счита, че жалбата е неоснователна.

Административен съд София -град, като обсъди доказателствата по делото, взе предвид доводите и възраженията на страните, извърши дължимата служебна проверка на оспорения административен акт, на основание чл.168, вр. ч.146 АПК, от фактическа и правна страна приема за установено следното:

Жалбоподателят Ш. Ел А., е лице без гражданство, от мъжки пол, [дата на раждане] , арабин, с ЛНЧ [ЕГН]. Същият е регистриран като лице, търсещо зарила от Република България. Молбата е подадена на 12.08.2022г. - потвърдена пред орган на ДАБ, видно от представения формуляр на л.89 от делото - молба с вх. № 09-2798 от 12.08.2022 г. и с рег. № УП-21629 от 12.08.2022 г.

С обжалваното Решение № РПТЗ- 31/14.09.2022 г. на председателя на ДАБ при МС

жалбоподателят е настанен в помещение от затворен тип (ПЗТ) – Б. на основание чл. 45в, ал. 1 вр. с чл. 45б, ал. 1, т. 3 от ЗУБ, по следните мотиви:

1) Въз основа на Писмо от Главна дирекция „Национална полиция“ към МВР с рег. № 328600-43585 от 22.08.2022 г., мотивите на което са възпроизведени в оспореното решение. В писмото главната дирекция се е позовала на писмо от същата година до Дирекция "М." при МВР, за запитване на И., Султанат О. за извършена измама и приложени копия на платежни нареждания на получатели в страната, сред които и Ш. Ел А., което било потвърдено при оперативна проверка. Също са установени от системата на МВР данни за образувани 5 досъдебни производства за различни престъпления на територията на СДВР срещу Ш. Ел А..

2) Според писмото на Главната дирекция, лицето Ш. Ел А. с присъствието си на територията на Република България, крие риск за обществения ред и националната сигурност, и следвало да бъде настанен в помещение от затворен тип по време на производството за международна закрила.

3) Органът също е посочил, че Ш. Ел А. е пълнолетно лице и не принадлежи към уязвима група по смисъла на пар.1, т.17 от ДР на ЗУБ. Обсъдено е, че лицето има семейни връзки в страната с Л. В. Ел А., но имало достатъчно данни, че това лице е съпричастно към измама. Принципът за запазване на семейството не се нарушавал, предвид обстоятелството, че общественият интерес - защитата на обществения ред и националната сигурност е над частния интерес.

По възражението на адв. И. за съдържанието на становището на ДАНС по отношение на жалбоподателя, съдът констатира, че с административната преписка на лист 49 от делото, е представено писмо от 27.09.2022г. Видно от съдържанието му, на основание чл. 41, ал.1, т.1 ЗДАНС, , от страна на ДАНС "не възразява " да бъде предоставена закрила в Република България , на Ш. Ел А..

С административната преписка са представени и приети по делото медицински документи, от които се установява, че жалбоподателят Ш. Ел А. действително страда от психиатрично заболяване - шизофренно разстройство, депресивен тип - видно от амбулаторен лист от дата 25.08.2022г. - лист 20 от делото, тоест , месец почти преди издаването на процесното решение. Също има данни за заболяването през предходни години, за провеждано лечение - 2015г. (л.31 от делото) и от 2018г. (л.23).

За жалбоподателя е попълнен и формуляр за идентификация и оценка на нуждите от дата 30.09.2022г. В графа здравни е записано "медицински документи за шизофрения" диагностициран от години. В графата социални - съпругата е българка, втори брак, от 12 г. е в България. В графата ежедневни дейности е посочено: "лицето е в ПЗТ Б. под лекарско наблюдение", в графа правни е посочено: "ще бъде посетен от психиатър, желае закрила". Този формуляр е съставен от социален експерт в [населено място], ПЗТ Б., тоест след настаняването на жалбоподателя с процесното решение.

Представена и регистрационна карта от UNRWA за семейството И. Ф. А. (глава на семейството) и за 7 лица, в която по т.2 е записано и името Ш.. Представени са и данни за сключен брак с българската гражданка Ц. В. - л. 29 от делото., но през 2018г. този брак е прекратен с акт на съда - л.44 от делото, няма данни за родени от брака деца. Представено е удостоверение за сключен граждански брак с Л. В. Ел А. през 2021г.

Правни изводи на съда

По допустимостта на жалбата:

Жалбата е допустима, като подадена от надлежна страна, неблагоприятно засегната от издадения акт, срещу обжалваем акт и в рамките на 14-дневен срок от връчване на решението - решението е връчено лично на 29.09.2022 г., а жалбата е постъпила на 10.10.2022 г.

По основателността на жалбата:

Оспореното решение е постановено от компетентен орган на основание чл. 45в от ЗУБ – председателят на ДАБ, в законоустановената писмена форма. От формална страна същото съдържа мотиви, но е постановено при съществено нарушение на процесуалните правила и принципът за служебното начало по чл.9 АПК.

Нарушено е задължението на органа да изясни, вземе предвид и обсъди всички относими факти и обстоятелства, за законосъобразното упражняване на конкретното законоустановено правомощие по чл. 45в, ал.2 ЗУБ. Както основателно претендира адв.И., органът не е съобразил данните за жалбоподателя, относими към пар.1, т.17 от ДР на ЗУБ, неправилно е прието в оспореното решение, че не принадлежи към уязвима група. В случая административният орган не е взел предвид, че заболяването на Ш. Ел А. - шизофренно разстройство с давност от 2015 г. съставлява психично разстройство, за което по преписката съществува медицинска документация. Посоченото съставлява нарушение на чл.35 и чл. 36, ал.1 АПК - задължението на органа да изясни фактите и обстоятелствата, както и служебно да събере всички относими доказателства за всички подлежащи на преценка обстоятелства.

Поради допуснатото нарушение на процесуалните правила - незаконосъобразност по чл.146, т.3 АПК, органът е постановил и незаконосъобразен административен акт - в несъответствие с материалния закон и с целта на закона.

Съгласно чл. 45в, ал. 2 вр. ал. 1 ЗУБ настаняването в център от затворен тип на чужденец, търсещ международна закрила, се постановява с мотивирано решение на председателя на ДАБ след преценка за принадлежността на чужденеца към уязвима група. Съгласно пар. 1, т. 17 от Допълнителните разпоредбите на ЗУБ към лицата от уязвима група принадлежат и лицата с психични разстройства. Видно от Амбулаторен лист от 25.08.2022 г., жалбоподателят по настоящото дело страда от шизоафективно разстройство, депресивен тип, като амнезиите му данни разкриват дълга и тежка история на живеене в психичен стрес и диагностицирането му с психично разстройство през 2006 г. след смъртта на баща му. Наличието на шизофренно разстройство и назначената терапия се установява и от Амбулаторен лист на Медицинската служба при СДВИЧ – [населено място] към Медицински институт - МВР от 10.08.2022 г. При издаването на обжалваното решение административният орган формално е посочил, че лицето не принадлежи към уязвима група, без да обсъди нито представените документи, сочещи за наличието на психично заболяване на лицето, нито дали наличието на такова шизофренно разстройство е съвместимо с настаняването му в помещение от затворен тип.

Формалното посочване, че жалбоподателят не принадлежи към уязвима група, без обсъждането на представени документи, сочещи за наличието на признак, обуславящ принадлежността към уязвима група, е в нарушение на процесуалния закон, който предполага изследването на този въпрос преди постановяването на мярката. Също така, в решението е посочено, че се издава без да е постъпило становище от ДАНС по

въпрос от изключителната компетентност на ДАНС по въпроса за защитата на националната сигурност . Видно е, че становището е постъпило след издаването на решението, като становището на ДАНС е противоположно на изразеното от ГДНП по въпроса дали жалбоподателят съставлява заплаха за националната сигурност.

Съгласно член 2, буква г) от Директива 2013/32 „кандидат, който се нуждае от специални процедурни гаранции“ е кандидат, който поради конкретни обстоятелства разполага с ограничена възможност да се ползва от правата и да изпълнява задълженията, предвидени в тази директива. От съображение 29 от същата директива се установява, че такива обстоятелства могат да бъдат *inter alia* възраст, пол, сексуална ориентация, полова идентичност, увреждане, тежко заболяване, психична болест или последици от мъчения, изнасилване или други тежки форми на психическо, физическо или сексуално насилие. От членове 21 и 22 от Директива 2013/33 следва, че поради уязвимостта им, тези кандидати за международна закрила, трябва да бъдат обект на особено внимание от страна на държавите членки по време на цялата процедура за предоставяне на убежище в частност що се отнася до условията на приемането им на територията на съответната държава членка в хода на тази процедура. От член 11 от тази директива следва, че задържането на кандидати, които се нуждаят от специални процедурни гаранции, по принцип не е изключено, но че тяхното здравословно състояние, включително психическото им здраве по време на задържането трябва да бъдат основна грижа за държавите членки, които трябва да им осигуряват редовно наблюдение и „подходяща помощ“, като вземат предвид тяхното особено положение.

Постигането на целите на посочените разпоредби от директивата е относимо към пар.1, т.16 и т.17 от ДР на ЗУБ - чрез определенията за лица със специални потребности и лица от уязвима група, и към предвиденото по членове 29, ал.4 и 30а - задължението за установяване на принадлежността на лицата към такива групи и да бъде вземат предвид това им качество.

Следователно, в рамките на производството по издаването на процесното решение, органът е следвало освен да установи принадлежността на Ш. Ел А. към уязвима група по смисъла на пар.1, т.17 ДР на ЗУБ, която принадлежност е безспорна от наличните документи по административната преписката. Противно на доказателствата за психичното му заболяване е прието, че не принадлежи към уязвима група.

Второ, органът е бил задължен да отчете „особеното положение на чужденеца от уязвима група или специалните потребности, независимо на кой етап са установени.“, съгласно чл.30а, ал.2 ЗУБ. Това задължение също не е спазено. Освен това е видно от данните за заболяването на жалбоподателя, че същият е имал прояви на агресия, което поставя под въпрос и сигурността на другите лица при настаняването му в центъра от затворен тип с други лица

В нарушение на чл.35 АПК органът не е установил и обсъдил на относими към издаването на оспореното решение обстоятелства, като в случай, че органът беше взел предвид тези обстоятелства, е възможно да не вземе решение за принудителното настаняване на Ш. Ел А. в помещение от затворен тип, най-малкото изводът му, че лицето съставлява заплаха за националната сигурност би следвало да бъде друг.

Следователно, допуснатото нарушение на процесуалните правила е съществено и съставлява самостоятелно основание по чл.146, т.3 АПК за отмяна на оспореното решение.

На следващо място, оспореното решение е и материално-незаконосъобразно, като постановено поради несъответствието му с посочената правна норма, съставляваща основание за издаването му – чл.45б, ал.1, т. 3 ЗУБ , настаняването в „помещение от затворен тип” се налага за възможно най-кратък срок и при изрично посочени случаи, един от които е „когато това се налага с цел защита на националната сигурност или обществения ред“. Тази разпоредба е идентична с предвиденото основание за задържане по чл.8, параграф 3, буква д(от директива 2013/33.

За да постанови принудителното настаняване на Ш. Ел А. с процесното решение, компетентният орган е приел, че жалбоподателят представлява риск за националната сигурност и обществения ред, образувани срещу него досъдебни производства, което обуславя настаняването му в помещение от затворен тип. Доводът на юрк. Н. за опасност от укриване не съставлява обстоятелство, на което органът изрично се е позовал в мотивите на оспореното решение и съдът не го обсъжда.

Не се установява основанието риск за националната сигурност. Предвид становището на ДАНС, не са налице основания, свързани със защитата на националната сигурност. Съдът изключва възможността , такива основания да са съществували към момента на издаване на решението, а впоследствие да са отпаднали към датата на писмото на ДАНС – 27.09.2022г.

Що се касае до защитата на обществения ред, то данните за 5 досъдебни производства или запитването от И., могат да съставляват основание за задържане на дееца по реда на ЗМВР или НПК от полицейските разследващите органи. Тези обстоятелства не могат да съставляват самостоятелно основание за постановяването на задържане в хода на производство по ЗУБ, също производството по ЗУБ не може да икорпорира мерки за държавна принуда на основание данни за извършено правонарушение. Това е така, тъй като за установяването на престъпленията и налагането на ограниченията на извършителите са приложими единствено нормите на НПК.

Поначало мярката “настаняване в помещение от затворен тип” се постановява за целите на процедурата по предоставяне на международна закрила и необходимостта от установяване на факти от значение за нея и само по изключение по други съображения, което е видно и от член 8 от Директива 2013/33/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 година за определяне на стандарти относно приемането на кандидати за международна закрила, чиито разпоредби са въведени в българското законодателство чрез относимите текстове в ЗУБ. Постановяването на подобна мярка по реда на ЗУБ с оглед на постигането на други цели, а именно задържане на лицето с оглед на данни за извършено от него престъпление и опасността от укриване, не е в съответствие с целта на закона. Задържането за тези цели следва да бъде извършено от компетентните органи по предвидения за това ред и на предвидените основания в Наказателно-процесуален кодекс. Изрично в съображение 17 от Директива 2013/33 е предвидена възможността след като е образувано производство за международна закрила, кандидатът за международна закрила да бъде задържан и на други основания за задържане, включително основания за задържане в рамките на наказателни производства без връзка със статута на кандидат за международна закрила.

Така съгласно пара. 17 от Директива 2013/33: „Основанията за задържане, установени в настоящата директива, не засягат други основания за задържане, включително основания за задържане в рамките на наказателно производство, които са приложими съгласно националното право, без връзка с молбата за международна закрила на гражданина на трета държава или лицето без гражданство.“

В член 8, параграф 3, първа алинея от Директива 2013/33 изчерпателно са изброени различните основания за задържане на кандидати за международна закрила, всяко от тях отговаря на конкретна потребност и е самостоятелно. Макар да е от компетентността на българската държава да вземе мерки за гарантиране на обществения ред в страната и националната сигурност, тези мерки не остават изцяло извън приложното поле на правото на Съюза. Обхватът на изискванията във връзка с поддържането на обществения ред или националната сигурност не може да се определя едностранно от всяка държава членка. В член 8, параграф 3, първа алинея, буква д) от Директива 2013/33 е предвидена възможността да бъдат задържани всички кандидати за международна закрила, когато това се налага с цел защита на националната сигурност или на обществения ред, което според практиката на Съда на ЕС предполага все пак да се установи, че личното поведение на въпросния кандидат за международна закрила представлява истинска, реална и достатъчно сериозна заплаха, която засяга някой от основните интереси на обществото или засяга вътрешната или външната сигурност на съответната държава членка. Относно понятията „обществен ред „ и „обществена сигурност“ по смисъла на тази разпоредба, следва да бъде съобразено даденото тълкуване от Съда на ЕС, а именно:

„Така Съдът приема, че понятието „обществен ред“ във всички случаи предполага да е налице, освен смуцаване на обществения ред, каквото е всяко нарушение на закона, и действителна, настояща и достатъчно сериозна заплаха, която засяга основен обществен интерес.“ – така в Решение на Съда (голям състав) от 15 февруари 2016 г. по дело J. N. ,C-601/15 PPU, ECLI:EU:C:2016:84, т.65)

„Що се отнася до понятието „обществена сигурност“, от практиката на Съда следва, че то обхваща *вътрешната и външната сигурност на държавата членка и че поради това накърняването на функционирането на институциите и на основните държавни служби, запазването на живота на населението, както и рискът от сериозно смуцаване на външните отношения или на мирното съществуване на народите или още накърняването на военните интереси могат да засягат обществената сигурност*“ (т.66 от същото решение)

„Затова засягането на националната сигурност или на обществения ред може от гледна точка на изискването за необходимост да оправдава налагане или продължаване на мярката задържане на даден кандидат на основание член 8, параграф 3, първа алинея, буква д) от Директива 2013/33 само ако личното му поведение представлява действителна, настояща и достатъчно сериозна заплаха, която засяга основен обществен интерес или пък вътрешната или външната сигурност на съответната държава членка.“(т.67 от същото

решение).

„Всъщност подобна разпоредба не може да служи като основание за налагането на мерки за задържане, без компетентните национални органи във всеки отделен случай първо да проверяват дали създаваната от съответните лица опасност за националната сигурност или обществения ред е равностойна поне на тежестта на поразжданата от такива мерки намеса в правото на свобода на тези лица.“ (т.69 от същото решение).

В конкретния случай преди вземането на процесното решение за принудителното настаняване в центъра от затворен тип, конкретно за Ш. Ел А. не е установено, че личното му поведение представлява истинска, реална и достатъчно сериозна заплаха, която засяга някой от основните интереси на обществото или засяга вътрешната или външната сигурност на Република България. От гледна точка на така даденото тълкуване на понятието „обществен ред“ следователно, не е достатъчно само позоваването на факта на образувано досъдебно производство за извършено престъпление. Както се посочи, за да вземе процесното решение, председателят на Държавната агенция за бежанците не е обсъдил и взел предвид „опасност от укриване“ по отношение на Ш. Ел А., решението е взето само на основание данните за образувани 5 досъдебни производства срещу него и данните от И., за които не става ясно дали е образувано досъдебно производство, но органът е направил извод, че има достатъчно данни за извод за съпричастност на Ш. Ел А. и съпругата му към извършване на измама. Извод за съпричастност към престъпление или не на дадено лице, може да направи само компетентният по НПК орган, какъвто очевидно председателят на Държавна агенция за бежанците не е.

Въз основа на изложеното по делото не се доказва, че към момента на вземането на решението за настаняването на Ш. Ел А. в помещение от затворен тип в хода на производството по молбата на лицето за международна закрила, същият представлява заплаха за националната сигурност или обществения ред, че поведението му представлява истинска, реална и достатъчно сериозна заплаха, която засяга някой от основните интереси на обществото. Взетото решение за настаняването на жалбоподателя в център от затворен тип не съответства на предвидените в чл.45б, ал.1, т. 3 ЗУБ материално-правни предпоставки за издаването му – целта за защита на националната сигурност или обществени ред, незаконосъобразност на оспореното решение по чл.146, т.4 АПК и основание за отмяната му.

Предвид всичко изложено, оспореното по делото решение е незаконосъобразно по чл.146, т.3 и т.4 АПК и същото следва да бъде отменено. Решението на съда на основание чл.45в, ал.5 ЗУБ е окончателно.

Видно от представен по преписката приемо-предавателен протокол, Ш. Ел А. е настанен в ПЗТ - Б. на 28.09.2022г. , от коет омясто съдът следва да постанови освобождаването му, съгласно чл-45г, ал.6 ЗУБ.

При този изход на оспорването, искането на ответника за присъждане на юрисконсулстко възнаграждение, е неоснователно.

Водим от горното ши на основание чл.172, ал. 1 АПК вр. чл.45в, ал.5 ЗУБ,

съдът

РЕШИ:

ОТМЕНЯ Решение № РПТЗ- 31/14.09.2022 г. на председателя на Държавната Агенция за бежанците (ДАБ) при МС, с което на основание чл. 45в ЗУБ е постановено настаняването на Ш. Ел А., , в помещение от затворен тип (ПЗТ) на основание чл. 45в, ал. 1 от ЗУБ.

ОСВОБОЖДАВА незабавно Ш. Ел А., палестинец без гражданство, [дата на раждане] ,с ЛНЧ 10023500164, от Център от затворен тип при Държавна агенция за бежанците, ПЗТ – Б., [населено място].

РЕШЕНИЕТО е окончателно,

ПРЕПИС от решението да се изпрати на жалбоподателя чрез адв. И., на председателя на Държавната агенция за бежанците и до директора на Центъра от затворен тип - Б., към Държавната агенция за бежанците.

Съдия: